

DELGAZ <i>grid</i>	SPECIFICATIE TEHNICA pentru Ulei mineral electroizolant Transformator	Indicativ	ST_095
		Pagina: 1 / 9	

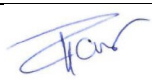
SPECIFICAȚIE TEHNICĂ
pentru
ULEI MINERAL ELECTRIOZOLANT TRANSFORMATOR

Prezenta specificație tehnică s-a întocmit de către:
Departament Strategie și Tehnologie Rețea Electricitate
Serviciu Tehnologie și Inovare Rețea Electricitate
din cadrul **DELGAZ GRID S.A.**

	SPECIFICATIE TEHNICA pentru Ulei mineral electroizolant Transformator	Indicativ	ST_095
		Pagina: 2 / 9	

FOAIE DE VALIDARE

Ulei mineral electroizolant echivalent TRANSFORMATOR

	Funcție / compartiment	Nume și prenume	Semnătură
Aprobat:	Director Departament Strategie și Tehnologie Rețea Electricitate	Stelian BULIGA	
Verificat:	Șef Serviciu Tehnologie și Inovare Rețea Electricitate	Marius IUZIC	
Elaborat	Specialist Tehnologie Construcții Electrice	Cleopatra PURCARU	

Data intrării in vigoare	Actualizări document (A)	Elaborator variantă anterioară:
09.12.2019	A ₀	Prima versiune

	SPECIFICATIE TEHNICA pentru Ulei mineral electroizolant Transformator	Indicativ	ST_095
		Pagina: 3 / 9	

1. Domeniul de utilizare

Prezenta specificație tehnică se aplică la procedura de achiziție a uleiurilor electroizolante, echivalente TR 30.01 destinate transformatoarelor de putere și aparatajului de conexiune existente în instalațiile Delgaz-Grid S.A.

Funcțiile uleiului electroizolant echivalent TR 30.01 sunt:

- izoleaza părțile sub tensiune între ele și față de masă;
- are rol de lichid de răcire, disipând energia termică generată de partea activă a transformatoarelor de putere / stinge arcul electric care apare la întreruptoare;

2. Cerințe generale și specifice

Produsele achiziționate trebuie să îndeplinească cerințele generale specificate în standardele din Anexa 1 atașată, să poată fi operate în condiții de siguranță și să fie compatibile cu echipamentele existente în instalațiile DELGAZ GRID S.A..

2.1. Condiții constructive generale

Toate produsele, trebuie să asigure o funcționare normală, în limita condițiilor de mediu și electrice de sistem, indicate de beneficiar în specificația tehnică.

2.2 Cerințe specifice

Toate cerințele specifice se găsesc în capitolul 6. Anexe, Anexa 2: Tabel cu valorile caracteristicilor tehnice solicitate de achizitor și valorile oferite ale acestor caracteristici.

În perioada de timp când umiditatea relativă a mediului ambiant este mai mare de 80% sunt interzise operațiunile de prelevare a probelor și de încărcare - descărcare a rezervoarelor, fără a se lua măsuri de menținere a calității uleiului.

Uleiul mineral, ca mediu izolant de răcire, trebuie să se comporte în mod corespunzător în condiții de mediu caracterizate prin:

- Temperatură în regim nominal de funcționare $-35^{\circ}\text{C} \div 120^{\circ}\text{C}$;
- Circulație naturală prin țevile răcitoarelor și prin canalele de răcire, datorită funcționării pompelor de ulei;
- Contact direct cu metale de tip: Cupru, oțel, argint, aluminiu;
- Izolație solidă pe bază de celuloză, fibre de sticlă;
- Pelicule protectoare antirugină realizate prin vopsire.

2.3. Marcare și inscripționare

Toate butoaiele vor fi inscripționate cu etichete din materiale rezistente în timp sau ștanțate cu minim următoarele date:

- fabrica producătoare;
- tipul uleiului;
- cantitatea de ulei din recipient;
- numărul lotului;
- numărul recipientului;
- data fabricației;
- perioada de garanție
- standardul de fabricație

	SPECIFICATIE TEHNICA pentru Ulei mineral electroizolant Transformator	Indicativ	ST_095
		Pagina: 4 / 9	

- condiții de depozitare
 Produsul va avea inscripționat pe etichetă **marcajul CE** (acest simbol indicând faptul că echipamentul respectă normele UE aplicabile produsului în materie de securitate, sănătate și protecția mediului).

2.4. Eliminare deșeuri

Furnizorul va pune la dispoziția beneficiarului instrucțiuni privind modul de tratare/valorificare a uleiului după expirarea duratei de viață.

Totodată se vor prezenta fișe de securitate pentru componente periculoase, cu impact asupra mediului.

2.5 Teste și acceptări

2.5.1 Acceptarea echipamentelor

Delgaz Grid S.A. își rezervă dreptul de a asista la testarea uleiului după ce s-a dat comanda de achiziție. Pentru orice modificare adusă uleiului se pot solicita teste și negocieri.

Uleiul va fi acceptat doar dacă sunt îndeplinite toate cerințele din prezenta specificație tehnică pentru buna funcționare în exploatare.

2.5.2 Teste

Uleiul mineral electroizolant va avea toate testele și verificările făcute conform cap 6 din **SR EN 60296:2012**

După acceptarea ofertei, beneficiarul poate solicita efectuarea testelor de rutină (individuale). Lista testelor de rutină necesare și laboratorul de încercări la care se vor realiza probele se vor stabili de comun acord între părți. La cererea beneficiarului, testele de rutină vor fi realizate în prezența beneficiarului, caz în care furnizorul va trimite invitație de participare la probe cu minim trei săptămâni înainte de data execuției probelor.

3. Documentații

3.1 Documentații depuse la faza de ofertare

Oferta depusă trebuie să conțină Specificația tehnică asumată și semnată de către furnizor. În cazul neîndeplinirii unor performanțe sau cerințe solicitate, ofertantul va indica clar acest aspect.

Pe lângă Specificația tehnică semnată, ofertantul va prezenta și următoarele documentații tehnice:

- Cărțile tehnice redactate în limba română (pe suport de hârtie și în format electronic) trebuie să cuprindă: caracteristici funcționale și instrucțiuni de folosire.
- Buletine de verificare pentru testele de tip.
- Procedura proprie de testare ;
- Declarația de performanță/certificat/declarație de conformitate a produselor oferite.
- Dovada implementării sistemului de management al calității/mediului conform SR EN ISO 9001/SR EN ISO 14001 sau echivalent, prin prezentarea unor certificate valabile emise de organisme de certificare acreditate sau alte probe/dovezi care confirmă asigurarea unui nivel corespunzător al calității.

	SPECIFICATIE TEHNICA pentru Ulei mineral electroizolant Transformator	Indicativ	ST_095
		Pagina: 5 / 9	

- Instrucțiuni privind modul de tratare/valorificare a uleiului după expirarea duratei de viață și fișe de securitate pentru componente periculoase, cu impact asupra mediului.

3.2. Documentații transmise la livrare

Odată cu fiecare echipament livrat, furnizorul va transmite și următoarele documente:

- Cărțile tehnice redactate în limba română (pe suport de hârtie și în format electronic) trebuie să cuprindă: caracteristici funcționale și instrucțiuni de folosire.
- Buletine de verificare pentru testele individuale și testele de lot.
- Certificat de garanție.
- Declarația de performanță/certificat/declarație de conformitate a produselor oferite.
- Instrucțiuni privind modul de tratare/valorificare a uleiului după expirarea duratei de viață și fișe de securitate pentru componente periculoase, cu impact asupra mediului.

4. Ambalare, transport și depozitare

Toate produsele achiziționate vor fi livrate conform conceptului logistic al DELGAZ Grid S.A., dacă acestea sunt livrate în depozitul logistic al DELGAZ Grid S.A.

4.1. Recepția

Recepția produselor livrate se va face în depozitele beneficiarului sau la locul de montaj, de către personalul de specialitate al DELGAZ Grid. La recepție produsele vor fi verificate atât cantitativ cât și calitativ. Orice abatere de la cerințele exprimate în prezenta specificație tehnică va fi considerată neconformitate.

La prima livrare, beneficiarul își rezervă dreptul de a face recepția calitativă la sediul furnizorului, sau să solicite participare la teste FAT. Această recepție se va face pentru fiecare tip de produs oferit și va fi considerată o recepție calitativă de referință pentru livrările ulterioare atât din punct de vedere al conformității tehnice a produsului cât și din punct de vedere al documentației tehnice anexate la livrarea echipamentelor.

5. Garanții

Perioada de garanție minimă acceptată de beneficiar este de 36 de luni și se compune din două termene și anume:

- perioada de garanție la depozitare: minim 12 luni de la data livrării;
- perioada de garanție în exploatare: este egală cu perioada de garanție oferită - n, unde "n" este egal cu numărul de luni de depozitare.

Prin caietul de sarcini poate fi solicitată o altă perioadă de garanție, fiind prioritară, dar nu mai mică decât termenul precizat în prezenta Specificație Tehnică

6. Anexe:

Anexa 1: Standarde, legi și prescripții aplicabile

Toate butoaiile de ulei achiziționate trebuie să îndeplinească cerințele specificate în următoarele documente:

Standarde specifice:

SR EN 60296:2012	Fluide pentru aplicații electrotehnice. Uleiuri minerale electroizolante noi pentru transformatoare și aparataj de comutație
SR EN 60422:2013	Uleiuri minerale electroizolante în echipamente electrice. Ghid pentru întreținere și supraveghere

Standarde și norme generale

SR EN ISO 9001:2015	Sisteme de management al calității. Cerințe
SR EN ISO 14001:2015	Sisteme de management de mediu. Cerințe cu ghid de utilizare
SR ISO 2049:1998	Produse petroliere. Determinarea culorii (scara ASTM)
SR EN ISO 3104:2002	Produse petroliere. Lichide opace și transparente. Determinarea viscozității cinematice și calculul viscozității dinamice
SR EN ISO 3675:2002	Țiței și produse petroliere lichide. Determinarea densității în laborator. Metoda cu areometrul
SR ISO 5661:1995	Produse petroliere. Hidrocarburi lichide. Determinarea indicelui de refracție
SR EN ISO 2719:2016	Determinarea punctului de inflamabilitate. Metoda Pensky - Martens cu vas închis
SR 5489:2008	Produse petroliere lichide. Determinarea punctului de inflamabilitate în vas deschis Marcusson
ASTM E 659-78	Determinarea temperaturii de autoaprindere
SR EN 62021-1:2004	Lichide electroizolante. Determinarea acidității. Partea 1: Titrare potențiometrică automată
STAS 9654-74	Uleiuri minerale. Determinarea tensiunii interfaciale față de apă
STAS 11606-81	Uleiuri electroizolante. Identificarea sulfului coroziv prin metoda cu lamă de argint
SR EN 62535:2009	Lichide electroizolante. Metode de încercare pentru detectarea sulfului potențial corosiv din uleiurile electroizolante uzate și neutilizate
ASTM D 878-2001	Determinarea calitativ[a ionilor cloruri și sulfați anorganici din uleiurile electroizolante;
SR EN ISO 8754:2004	Produse petroliere. Determinarea conținutului de sulf. Metoda prin spectrometrie de fluorescență de raze X dispersivă de energie
ASTM D 2140-2003	Determinarea compoziției pe tip de carbon a uleiurilor minerale electroizolante
STAS 10632-76	Uleiuri lubrifiante uzate. Determinarea conținutului de substanțe insolubile în solvenți organici

SR EN 61619:2004	Lichide electroizolante. Contaminare cu policlorbifenili (PCB). Metoda de determinare prin cromatografie în faza gazoasă pe coloana capilară
SR EN 12766-1:2003	Produse petroliere și uleiuri uzate. Determinarea PCB și produselor înrudite. Partea 1: Separarea și determinarea PCB selectați prin cromatografie în faza gazoasă (GC) utilizând un detector cu captura de electroni
SR EN 12766-2:2002	Produse petroliere și uleiuri uzate. Determinarea PCB și produse înrudite. Partea 2: Calculul conținutului de bifenil policlorurat (PCB)
SR EN 12766-3:2005	Produse petroliere și uleiuri uzate. Determinarea PCB și produselor înrudite. Partea 3: Determinarea și cuantificarea terfenililor policlorurați (PCT) și benziltoluenilor policlorurați (PCBT) prin cromatografie în faza gazoasă (CFG) cu utilizarea unui detector cu captură de electroni (DCE)
SR EN 60666:2011	Detectarea și dozarea aditivilor antioxidanți specifici prezenți în uleiuri electroizolante
SR HD 488 S1:2002	Gazeificarea lichidelor electroizolante la solicitări electrice și ionizare
SR EN 61125:2001	Lichide electroizolante neutilizate pe bază de hidrocarburi. Metode de încercare pentru evaluarea stabilității la oxidare
SR EN 60247:2004	Lichide electroizolante. Măsurarea permitivității relative, a factorului de pierderi dielectrice și a rezistivității în curent continuu
SR EN 60156:1997	Lichide electroizolante. Determinarea tensiunii de străpungere la frecvență industrială. Metodă de încercare
SR EN 60970:2008	Lichide electroizolante. Metode de determinare a numărului și dimensiunii particulelor
SR EN ISO 9408:2004	Calitatea apei. Evaluarea în mediu apos a biodegradabilității aerobe ultime a compușilor organici prin determinarea consumului de oxigen dintr-un respirometru închis
SR EN 60156:1997	Lichide electroizolante. Determinarea tensiunii de străpungere la frecvență industrială. Metodă de încercare
STAS 11605-81	Uleiuri pentru transformatoare și întreruptoare. Determinarea compatibilității
SR EN 60422:2013	Uleiuri minerale electroizolante în echipamente electrice. Ghid pentru întreținere și supraveghere
SR EN ISO 16495:2014	Ambalaje. Ambalaje de transport pentru mărfuri periculoase. Metode de încercare
SR EN ISO 780:2016	Ambalaje. Ambalaje de distribuție. Simboluri grafice pentru manipularea și depozitarea ambalajelor

Anexa 2: Tabel cu valorile caracteristicilor tehnice solicitate de achizitor și valorile oferite ale acestor caracteristici

Producător	
Tip ulei electroizolant	

Nr. crt.	Specificația caracteristicilor	Standarde aplicabile	U.M.	Valori solicitate	Valori oferite
1	Aspect	SR ISO 2049		clar, fără impurități, fără depuneri	
2	Culoare, unități ASTM, max.	SR ISO 2049		1	
3	Densitate la + 20 °C max.	SR EN ISO 3104; SR EN ISO 3675	g/cm ³	0,895	
4	Vâscozitate cinematică	SR EN ISO 3104			
	- la + 20 °C		mm ² /s	19 ÷ 24	
	- la + 40° C max.		mm ² /s	12	
	- la - 30° C max.		mm ² /s	1800	
5	Temperatura de curgere, max.		°C	- 40	
6	Indice de refracție np20, max.	SR ISO 5661		1,489	
7	Punct de inflamabilitate Pensky Martens, min.	SR EN ISO 2719	°C	135	
	Punct de inflamabilitate Marcusson, min.	SR 5489	°C	140	
8	Temperatura de autoaprindere, min.	ASTM E 659	°C	280	
9	Indice de neutralizare, max.	SR EN 62021-1	mgKOH/g	0,01	
10	Aciditate minerală și alcalinitate			lipsă	
11	Punct de anilină			72 ÷ 82	
12	Tensiune interfacială față de apă, la + 25°C, min.	STAS 9654	dyne/cm	40	
13	Conținut de sulf coroziv:	STAS 11606; SR EN 62535	vizual	absent necoroziv	
	- pe lama de argint				
	- pe lama de cupru				
14	Conținut de ioni de sulfatați anorganici și ioni de cloruri anorganici	ASTM D 878	ppm	lipsă	
15	Conținut total de sulf, max.	SR EN ISO 8754	%	0,10	
16	Conținut de:	ASTM D 2140			
	- atomi de carbon aromatici		%	7,5 ÷ 11	
	- atomi de carbon parafinici		%	35 ÷ 45	
	- atomi de carbon naftenici		%	50 ÷ 55	
17	Conținut de hidrocarburi aromatice policlice, (PCA) max.		%	3	
18	Conținut de substanțe insolubile în heptan	STAS 10632	%	lipsă	
19	Conținut de PCB	SR EN 61619; SR EN 12766	ppm	lipsă	
20	Conținut de aditiv: - pasivator pentru metal,	SR EN 60666		-	

Nr. crt.	Specificația caracteristicilor	Standarde aplicabile	U.M.	Valori solicitate	Valori oferite
	- depresant pentru punctul de curgere, - depresant pentru tendința de încărcare electrostatică, - agenți antispumare, - adjuvanți de rafinare.			- - - -	
21	Tendința de formare a gazelor în câmp electric, max.	SR HD 488	mm ³ /min	8	
22	Stabilitate la oxidare :	SR EN 61125	%		
	- indice de neutralizare [mgKOH/g]			< 0,3	
	- reziduu [%]			< 0,1	
	- tg. δ la 90° C			< 0,1	
	- ore		> 164		
23	Determinarea conținutului 2 furfural	SR EN 61125	mg/kg	< 0,1	
24	Pierderi dielectrice, tg. δ la 90° C, max.	SR EN 60247		0,005	
25	Tensiune de străpungere la frecvențe industriale, min.	SR EN 60156	kV	55	
26	Permitivitate dielectrică relativă, ε, la:	SR EN 60247			
	- 90° C			2 ÷ 2,2	
	- 20° C		2,1 ÷ 2,3		
27	Rezistivitatea de volum la 20° C, min.	SR EN 60247	Ω x m	4 x 10 ¹²	
28	Numărul de particule la livrare:	SR EN 60970			
	- cu diametrul mai mare de 2μm/100ml, max.			15000	
	- cu diametrul mai mare de 5μm/100ml, max.		3500		
29	Tensiune de străpungere la impuls, undă negativă (1,2/50 μs), min.		kV	140	
30	Toxicitate			netoxic	
31	Capacitate de biodegradare	SR EN ISO 9408		corespunde	
32	Rigiditate dielectrică, min.	SR EN 60156; PE 116	kV/cm	220	
33	Compatibilitate cu ulei din exploatare	STAS 11605; SR EN 60422		compatibil	